

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

SỐ 20.2021

TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Bức tranh thị trường startup trong đại dịch
- 02 Startup AI camera của Việt Nam được định giá hơn 100 tỷ đồng
- 03 Edtech Vietnam 2021 - Tìm kiếm ngôi sao khởi nghiệp
- 04 Việt Nam có thêm quỹ đầu tư khởi nghiệp

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Cục diện thị trường tuyển dụng và đào tạo nhân sự sẽ thay đổi
- 06 Chiến lược trở thành quốc gia khởi nghiệp của Tây Ban Nha mang lại lợi ích cho các công ty khởi nghiệp và doanh nghiệp vừa và nhỏ

KIẾN THỨC KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Đánh giá chính sách hỗ trợ DNNVV và khởi nghiệp tại Việt Nam của OECD: Đặc điểm hiệu suất và khung chính sách hỗ trợ

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

BỨC TRANH THỊ TRƯỜNG STARTUP TRONG ĐẠI DỊCH

Theleader - Quỹ nội đóng vai trò quan trọng, nguồn vốn đổ vào các lĩnh vực đa dạng và thị trường tiếp tục duy trì sức hút với các nhà đầu tư ngoại là những mô tả lạc quan về bức tranh thị trường startup Việt trong bối cảnh Covid-19.

2020 là một năm thử thách nhưng ẩn chứa nhiều cơ hội đối với bối cảnh đầu tư đổi mới sáng tạo và công nghệ toàn cầu. Thị trường Việt Nam không phải ngoại lệ.

Báo cáo “Đổi mới sáng tạo và đầu tư công nghệ Việt Nam 2020” do quỹ đầu tư mạo hiểm Do Ventures và Trung tâm Đổi mới sáng tạo quốc gia (NIC) đồng phát hành ngày 31/5 cho thấy, tổng số vốn đầu tư vào các startup công nghệ Việt Nam đạt 451 triệu USD, giảm 48% so với năm 2019. Sự suy giảm này chủ yếu do sự vắng bóng của các khoản đầu tư đáng kể đã được các công ty lớn khép lại trong năm trước.

Bà Lê Hoàng Uyên Vy, Giám đốc điều hành Do

Ventures, nhận định: “Thách thức đã trải dài toàn bộ năm 2020 và có lẽ vẫn sẽ chưa dừng lại trong thời gian sắp tới. Tuy nhiên, là những người hoạt động trong lĩnh vực đổi mới sáng tạo, chúng tôi luôn nhìn thấy cơ hội trong khó khăn”.

Số lượng các khoản đầu tư giảm ở mức 17%, trong đó ghi nhận 60 thương vụ vào nửa cuối năm - con số tương đương với cùng kỳ năm trước. Sau giai đoạn sụt giảm mạnh vào quý I/2021, hoạt động đầu tư mạo hiểm bắt đầu hồi phục từ quý II trở đi.

Nguồn vốn ổn định vào các startup giai đoạn đầu đặc biệt quan trọng đối với sức khỏe của toàn bộ hệ sinh thái đầu tư mạo hiểm.

Do Ventures ghi nhận hơn một nửa trong tổng số

Ông Vũ Quốc Huy, Giám đốc NIC và bà Lê Hoàng Uyên Vy, Giám đốc điều hành Do Ventures

lượng thương vụ đầu tư vào startup công nghệ Việt Nam được thực hiện bởi các quỹ đầu tư nội địa. Đây là chỉ dấu cho thấy vai trò quan trọng của các nhà đầu tư trong nước trong việc hỗ trợ startup giai đoạn đầu tiếp tục tiến xa hơn trong giai đoạn nhiều thử thách như hiện nay.

Nguồn vốn đổ vào các lĩnh vực đa dạng hơn. Thanh toán và bán lẻ tiếp tục là lĩnh vực nhận được nhiều nhất những khoản đầu tư giá trị lớn nhờ vai trò chủ chốt trong sự phát triển của nền kinh tế Internet.

Một số ngành như HRTech (công nghệ nhân sự), PropTech (công nghệ bất động sản) tiếp tục thu hút vốn đầu tư, trong khi các ngành như EdTech (công nghệ giáo dục), MedTech (công nghệ y tế), và SaaS (phần mềm dạng dịch vụ) đang tăng dần lên do sự thay đổi trong hành vi của người tiêu dùng và các doanh nghiệp sau Covid-19.

Trong bối cảnh khó khăn chung của các nền kinh tế toàn cầu bởi đại dịch Covid -19, số lượng nhà đầu tư nước ngoài giảm nhẹ trong năm 2020 cho thấy Việt Nam vẫn là điểm đến thu hút các nhà đầu tư.

Hoạt động mạnh mẽ nhất đến từ các nhà đầu tư trong nước và các nhà đầu tư đến từ Hàn Quốc và Singapore, trong khi đó số lượng các nhà đầu tư đến từ Nhật Bản có giảm đáng kể.

Triển vọng 2021

Mặc dù thị trường đầu tư công nghệ Việt Nam có sự chững lại khó tránh khỏi do tác động của Covid-19, các nhà sáng lập tại Việt Nam đã tận dụng mọi nguồn lực có thể để trụ vững và tiếp tục phát triển. Khủng hoảng luôn là chất xúc tác mạnh mẽ để các mô hình kinh doanh đột phá xuất hiện.

Những nỗ lực từ phía Chính phủ nhằm thúc đẩy tăng trưởng kinh tế số và tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi nhằm thu hút đầu tư nước ngoài được kỳ vọng sẽ giúp startup Việt Nam có nhiều cơ hội để bứt phá khi hoạt động đầu tư dần phục hồi.

Sự kết hợp thành công giữa một quỹ đầu tư mạo hiểm thuộc khối tư nhân và một cơ quan nhà nước như Do Ventures và NIC trong báo cáo Đổi mới sáng tạo và đầu tư công nghệ Việt Nam 2020 cũng nhằm cung cấp thông tin cho các nhà đầu tư về hoạt động

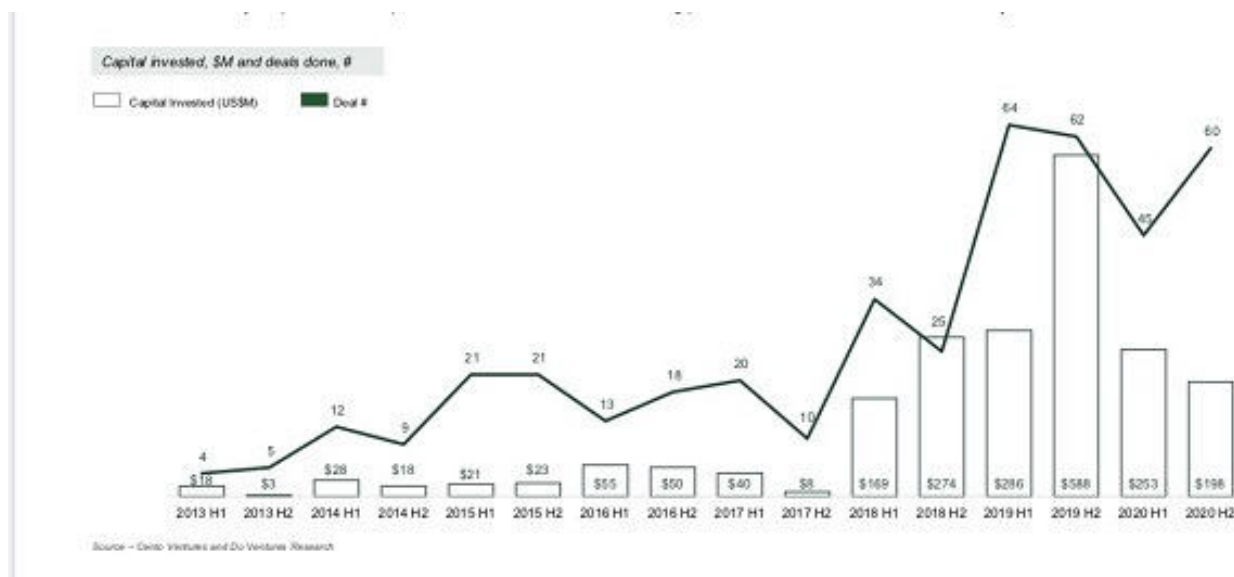
đầu tư đổi mới sáng tạo tại Việt Nam, qua đó tăng cường thu hút vốn đầu tư trong và ngoài nước cho đổi mới sáng tạo.

Trong những năm gần đây, đổi mới sáng tạo được coi là yếu tố quan trọng trong việc đẩy nhanh tốc độ tăng trưởng kinh tế của Việt Nam.

Vào tháng 1/2021, “Chiến lược quốc gia về Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đến năm 2030” do Thủ

tướng Chính phủ ban hành đã được thông qua với những mục tiêu rõ ràng nhằm cụ thể hoá Nghị quyết số 52-NQ/TW của Bộ Chính trị về một số chủ trương, chính sách chủ động tham gia cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Đây là dấu mốc quan trọng trong nỗ lực của Chính phủ nhằm tạo ra môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi cho các doanh nghiệp đổi mới sáng

Sau giai đoạn sụt giảm mạnh vào quý I/2021, hoạt động đầu tư mạo hiểm bắt đầu hồi phục từ quý II trở đi

tạo và khởi nghiệp trong nước và các nhà đầu tư nước ngoài.

Sự vào cuộc mạnh mẽ của Bộ Kế hoạch và đầu tư và các bộ ngành liên quan đã góp phần hoàn thiện nhiều cơ chế pháp lý nhằm hỗ trợ và khuyến khích hoạt động đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp tại Việt Nam. Các chính sách hỗ trợ, ưu đãi cũng như quy trình đầu tư và thoái vốn dành cho nhà đầu tư nước ngoài cũng được quy định ngày một rõ ràng, đưa Việt Nam trở thành điểm đến đầu tư hấp dẫn bậc nhất trong khu vực.

Đặc biệt, Chính phủ đang có những bước đi quyết liệt trong phát triển nền kinh tế số khi bước đầu triển khai khung pháp lý thử nghiệm (sandbox) cho

các ngành nghề mới như công nghệ tài chính (Fintech).

Chính phủ Việt Nam đang nỗ lực kiến tạo một môi trường thuận lợi nhất, nơi các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo, khởi nghiệp và nhà đầu tư có thể hợp lực tạo nên những đóng góp đáng kể cho nền kinh tế đang

Với vai trò là cơ quan hỗ trợ, phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo, ông Vũ Quốc Huy, Giám đốc NIC cho biết, cơ quan này đang nghiên cứu và đề xuất xây dựng môi trường pháp lý cho đổi mới sáng tạo Việt Nam và các chương trình, chính sách đặc thù, cơ chế thử nghiệm hỗ trợ các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo. /.

STARTUP AI CAMERA CỦA VIỆT NAM ĐƯỢC ĐỊNH GIÁ HƠN 100 TỶ ĐỒNG

Startup AI Camera của Việt Nam mang tên HANET vừa nhận khoản đầu tư ở vòng đầu tư thứ nhất (series A) từ Tập đoàn Công nghệ G-Group với định giá hơn 100 tỷ đồng.

Ông Võ Đức Thọ - Tổng giám đốc Công ty Cổ phần Công nghệ Hanet

Ví điện tử Gpay của Tập đoàn công nghệ G-Group vừa nhận được khoản đầu tư series A từ tập đoàn tài chính KB (Hàn Quốc). Thương vụ này được định giá 425 tỷ đồng (khoảng 18,5 triệu USD), là điểm sáng của thị trường fintech và cộng đồng khởi nghiệp Việt Nam đầu năm 2021.

Ông Võ Đức Thọ, Tổng giám đốc HANET cho biết: Chúng tôi đã làm việc hết mình trong suốt một thời gian dài, trải qua nhiều khó khăn để xây dựng sản phẩm HANET AI Camera như ngày hôm nay. Việc được G-Group rót vốn sẽ mở ra cơ hội giúp sản phẩm của công ty "dẫn đầu tại Việt Nam và hướng đến thị trường toàn cầu", nhờ bước đệm hệ sinh thái 11 công ty thành viên phục vụ hơn 30 triệu người dùng trên các nền tảng của nhà đầu tư này. Hiện HANET là đơn vị đầu tiên và duy nhất tại Việt Nam đưa các sản phẩm AI Camera ra thị trường, được giới công nghệ đánh giá rất cao và gây sốt cộng đồng mạng vì nhận diện khuôn mặt ngay cả khi đeo khẩu trang với tốc độ nhận diện cực nhanh. Ngoài ra,

HANET cũng đang nghiên cứu và phát triển các dòng sản phẩm AI Camera có chức năng phù hợp với từng đối tượng khách hàng khác nhau. Theo đó, camera gia đình có thể chống trộm, bảo vệ trẻ nhỏ; camera văn phòng có thể kiểm soát ra vào, chấm công tự động và camera cửa hàng có thể đếm khách hàng tự động, phân tích kinh doanh, chống trộm.

G-Group hiện tập trung đầu tư phát triển trong 3 lĩnh vực: tài chính công nghệ, truyền thông công nghệ và an ninh công nghệ. Hệ sinh thái của tập đoàn này gồm 11 công ty thành viên, trong đó bao gồm ví điện tử G-pay, mạng xã hội Gapo, sàn kết nối tài chính Tima... Ông Phùng Anh Tú, Tổng giám đốc G-Group chia sẻ, chúng tôi đánh giá cao đội ngũ của HANET, những người trẻ, tâm huyết với trình độ chuyên môn cao về sản phẩm công nghệ, cùng hoài bão chứng minh người Việt Nam có thể làm ra những sản phẩm với hàm lượng chất xám cao hướng đến thị trường toàn cầu. Vì thế, G-Group sẽ không chỉ đầu tư về nguồn lực tài chính mà sẽ cam kết hỗ trợ các giá trị cộng hưởng khác để cùng đội ngũ HANET hiện thực hóa tầm nhìn.

Ngoài ra, theo ông Phùng Anh Tú, G-Group sẽ không chỉ đầu tư về nguồn lực tài chính mà còn cam kết hỗ trợ các giá trị cộng hưởng khác để cùng startup này hiện thực hóa tầm nhìn phát triển. Bên cạnh đó, G-Group đánh giá cao đội ngũ của HANET - những người trẻ, tâm huyết với trình độ chuyên môn cao về sản phẩm công nghệ, cùng hoài bão chứng minh người Việt Nam có thể làm ra những sản phẩm với hàm lượng chất xám cao hướng đến thị trường toàn cầu./.

EDTECH
VIETNAM
2021

CUỘC THI

EDTECH VIETNAM 2021

EDTECH VIETNAM 2021

EDTECH VIETNAM 2021

Chia sẻ tri thức - Kết nối cộng đồng - Cổ vũ sáng tạo

5/6 - 17/7

“ Cuộc thi mang sứ mệnh hỗ trợ và tôn vinh các giải pháp công nghệ phát triển giáo dục, đặc biệt là các nền tảng, ứng dụng chuyển đổi số, góp phần thúc đẩy ươm tạo và phát triển các dự án tiềm năng ”

EDTECH VIETNAM 2021 - TÌM KIẾM NGÔI SAO KHỞI NGHIỆP

Edtech Vietnam 2021 mang sứ mệnh hỗ trợ và tôn vinh các giải pháp công nghệ phát triển giáo dục, đặc biệt là các nền tảng, ứng dụng chuyển đổi số, góp phần thúc đẩy ươm tạo và phát triển các dự án tiềm năng.

Đối mặt với Đại dịch Covid-19, thế giới đã có những đột phá khi chuyển phương thức giảng dạy sang trực tuyến, áp dụng công nghệ giáo dục (Edtech) không còn là lựa chọn mà đã trở thành yếu tố tiên quyết trong chương trình đào tạo của nhiều quốc gia.

Mang trong mình sứ mệnh đào tạo, các startup Edtech Việt Nam không ngừng phát triển trong việc cung cấp các giải pháp công nghệ mới, giúp thích nghi được bối cảnh thay đổi về phương pháp dạy và học truyền thống.

Sáng kiến Công nghệ giáo dục đã có những đóng góp tích cực vào sự chuyển đổi của hệ sinh thái khởi

nghiệp đổi mới sáng tạo. Với tinh thần **Chia sẻ tri thức - Kết nối cộng đồng - Cổ vũ sáng tạo**, cuộc thi Edtech Vietnam 2021 - sự kiện được tổ chức bởi Trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo quốc gia (NSSC), công ty cổ phần Đầu tư và Phát triển công nghệ Bách Khoa Hà Nội (BK-Holdings) cùng với các đồng tổ chức O’Talk media, BK FUND, Novaedu, Vietnam Startup TV, YBC Start-up. Ông Lê Toàn Thắng, Phó Giám đốc Trung tâm NSSC, Trưởng Ban Tổ Chức ngày hội công nghệ Edtech Vietnam 2021 chia sẻ “Việt Nam đang trong cuộc cách mạng công nghệ, mọi hoạt động khởi nghiệp đều còn rất mới, kiến thức nền được đào tạo, cập nhật và tái đào tạo.

Chúng ta cần kích hoạt giáo dục để huy động nguồn lực của các nhà khoa học, chuyên gia, cố vấn, startups thành công, cùng ngồi lại với nhau để dìu dắt và đào tạo thế hệ trẻ - nguồn lực khởi nghiệp”

Edtech Vietnam 2021 hướng tới mục đích *khai phá, hỗ trợ và tôn vinh* các giải pháp công nghệ phát triển giáo dục - văn hóa - thể thao và startup từ trường Đại học; *hỗ trợ sâu rộng với phạm vi phủ sóng* trên các phương tiện báo chí, tăng tính ứng dụng của các dự án với sự *tư vấn của hội đồng chuyên gia* có chuyên môn về chuyển đổi số và giáo dục; bên cạnh đó còn là nơi các *nhà đầu tư gặp gỡ, tìm kiếm và phát triển* các dự án tiềm năng.

Cuộc thi Edtech Vietnam 2021 - Tìm kiếm ngôi sao khởi nghiệp nằm trong khuôn khổ ngày hội công nghệ Edtech Việt Nam 2021, là sự kiện tiền TECHFEST Việt Nam 2021, thuộc chuỗi hoạt động của Làng công nghệ giáo dục (Edtech) được tổ chức bởi Trung tâm hỗ trợ Khởi nghiệp sáng tạo Quốc Gia (NSSC) phối hợp cùng các đơn vị liên quan dưới sự chỉ đạo của Cục Phát triển thị trường và doanh nghiệp Khoa học và Công nghệ, Bộ Khoa học và Công nghệ nhằm tôn vinh các giải pháp công nghệ phát triển giáo dục số ứng dụng trong các Viện - Trường, kết nối chia sẻ dự án công nghệ trong nước và ứng dụng công nghệ vào giáo dục. Một trong những điểm nhấn trong sự kiện lần này là ra mắt triển lãm thực tế ảo bao gồm Triển lãm gian hàng, Pitching online, Talkshow, Business matching, với quy mô lên tới 100 gian hàng đến từ các đội thi và doanh nghiệp.

Cuộc thi nhằm tìm ra 1 quán quân ngôi sao khởi nghiệp Edtech, 1 quán quân ngôi sao khởi nghiệp Unitech (dự án từ trường đại học), 1 giải thưởng ý tưởng sáng tạo với giải thưởng tiền mặt là 210 triệu VNĐ cho 3 đội và 4 đội giải nhì sẽ nhận được chương trình ươm tạo tại Vườn ươm doanh nhân trẻ Bách Khoa. Các đơn vị có cơ hội trở thành đại diện

làng Edtech tham dự cuộc thi TECHFEST Việt Nam 2021. Sự khác biệt lớn nhất ở cuộc thi nhằm tìm kiếm đầu vào cho mạng lưới khởi nghiệp với mô hình “tam giác khởi nghiệp” gồm 3 trụ cột, trong đó Singapore cung cấp nguồn lực tài chính, Thái Lan cung cấp thị trường và Việt Nam ươm tạo khởi nghiệp và cung cấp Startups tiềm năng.

Đối tượng tham gia: Startups Công nghệ giáo dục - văn hóa - thể thao và Startups từ trường đại học, các nhóm nghiên cứu có giải pháp về công nghệ giáo dục.

Thời gian nhận đơn đăng ký: từ ngày 5/6 đến 19/6 năm 2021.

Link đăng ký: <http://bit.ly/EdtechVN2021>

Link hướng dẫn nộp hồ sơ: <http://bit.ly/edtechvietnam2021>

Hotline: 0376137581 (Ms. Minh Anh)

Email: edtechvietnam.2021@gmail.com

FB: <https://www.facebook.com/nsscvietsnam>

🌟 THẺ LỆ CÁC VÒNG THI 🌟

1. Vòng sơ khảo (5/6- 20/6)

Các đội thi sẽ nộp hồ sơ dự thi về cho BTC, hội đồng chấm thi sẽ phân loại và chấm điểm sau đó chọn ra 30 đơn vị xuất sắc nhất để tiếp tục vào vòng bán kết.

2. Vòng bán kết (22/06- 01/07)

30 đội thi sẽ chuẩn bị phần Pitching và sản phẩm phục vụ triển lãm. Hai hội đồng chấm thi sẽ đánh giá và chọn ra 5 dự án được đi tiếp vào vòng chung kết.

3. Vòng chung kết (28/6 - 16/7)

Top 5 đội thi xuất sắc nhất sẽ được cố vấn trong hai tuần bởi các chuyên gia trong lĩnh vực. Sau đó vào ngày chung kết, dự án sẽ được nhận xét bởi hội đồng đầu tư và từ đó hội đồng BGK sẽ cho điểm và chọn ra dự án thắng cuộc.

VIỆT NAM CÓ THÊM QUỸ ĐẦU TƯ KHỞI NGHIỆP

Hai người đứng đầu 500 Startups Vietnam - Bình Trần và Eddie Thái vừa ra mắt quỹ đầu tư mới, mang tên Ascend Vietnam Ventures (AVV).

Eddie Thái (trái) và Bình Trần (phải), hai Giám đốc Quỹ 500 Startups Vietnam

"Hệ sinh thái startup của Việt Nam đã phát triển và chúng tôi cần phải thay đổi chiến lược của mình để bắt kịp với xu thế mới. Do đó chúng tôi đã quyết định thành lập Ascend Vietnam Ventures (AVV)", Quỹ AVV nhấn mạnh trong thông báo sáng ngày 27/5. Quỹ này do Bình Trần và Eddie Thái, hai gương mặt quen thuộc với giới khởi nghiệp và là Giám đốc của quỹ 500 Startups Vietnam đứng đầu.

Bình Trần và Eddie Thái cho biết đã hoàn tất giai đoạn triển khai vốn đầu tư với quỹ đầu tư mạo hiểm đầu tiên là 500 Startups Vietnam. Với AVV, hai nhà sáng lập muốn đầu tư với số vốn lớn hơn và hỗ trợ tốt hơn cho một danh mục nhỏ và tập trung hơn. 500 Startups Vietnam cam kết tiếp tục dẫn dắt các startup và founder trong danh mục được hỗ trợ, cũng như tạo thuận lợi cho các nhà đầu tư.

Trong vòng 3 năm tới, mục tiêu của AVV là đầu tư từ 500.000 USD cho tới 2 triệu USD vào 25 startup trong giai đoạn hạt giống. Một phần ba số

công ty này sẽ được chúng tôi đầu tư bổ sung ở các vòng gọi vốn sau với số vốn lên tới 4 triệu USD cho mỗi công ty. Ông Eddie Thái đánh giá thị trường Đông Nam Á sẽ tiếp tục phát triển. Vốn đầu tư cho các startup ở nhiều giai đoạn khác nhau không thiếu. Những gì tạo nên thành công của các công ty quy mô khu vực hay toàn cầu hôm nay sẽ là không đủ cho các công ty muốn thành công vào ngày mai.

Việc lựa chọn danh mục nhỏ và tập trung hơn, AVV sẽ có thêm thời gian và nguồn lực để giúp từng công ty xây dựng lợi thế thành công trong ba lĩnh vực trọng yếu: con người, tăng trưởng và vốn đầu tư. "Những lợi thế trong ba lĩnh vực này cần được kiến tạo trong 18 tháng đầu tiên của một startup và về lâu dài sẽ mang tính quyết định đối với các startup trong thị trường cạnh tranh ngày càng khốc liệt", Eddie Thái cho biết.

Ông Bình Trần là Giám đốc quỹ 500 Startups Vietnam. Ông từng là kỹ sư lập trình rồi sau đó sáng lập 4 startup, trong đó gần đây nhất là Klout (sáng lập năm 2008 và thoái vốn năm 2014). Ngoài 500 Startups, từ 2012 đến nay, ông Bình cũng đã đầu tư vào nhiều startup ở Mỹ với tư cách nhà đầu tư thiên thần và nhà đầu tư vào các quỹ VC.

Ông Eddie Thái là Giám đốc quỹ 500 Startups Vietnam. Trước khi gia nhập 500 Startups, ông có kinh nghiệm làm việc trong lĩnh vực tư vấn chiến lược và tài chính cho các công ty và khách hàng trong các lĩnh vực như công nghệ, truyền thông và viễn thông, từ startup cho tới các tập đoàn lớn Fortune 500. Ông từng theo học tại Đại học Harvard và Yale./.

CỤC DIỆN THỊ TRƯỜNG TUYỂN DỤNG VÀ ĐÀO TẠO NHÂN SỰ SẼ THAY ĐỔI

Theo báo cáo của Diễn đàn Kinh tế Thế giới được công bố vào năm 2020, tốc độ tự động hóa nhanh chóng và sự bất ổn kinh tế do đại dịch gây ra sẽ thay đổi sự phân công lao động giữa con người và máy móc, nhiều việc làm phải thay thế và xuất hiện một số việc làm mới vào năm 2025. Đó là sự thật báo hiệu một cơ hội to lớn cho lĩnh vực tuyển dụng và đào tạo phát triển nhân sự trực tuyến.

GEN Z - NGUỒN NHÂN SỰ TIỀM NĂNG GẮN KẾT CHẶT CHẼ VỚI CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

Đây là thế hệ trưởng thành cùng công nghệ ngay từ khi mới chỉ là bào thai. Chính sự tiếp cận công nghệ quá sớm đã hình thành cho Gen Z nhu cầu mạnh mẽ về công nghệ thông tin. Để thúc đẩy sự gắn kết cũng như thu hút nhân sự Gen Z, doanh nghiệp cần áp dụng công nghệ trong vận hành bằng cách tìm hiểu và áp dụng một số phần mềm hỗ trợ quản lý doanh nghiệp như: Phần mềm quản lý công

việc, quản lý dự án, quản lý tài nguyên, mạng truyền thông nội bộ,...

Trên nền tảng của nhiều công nghệ mới mà cốt lõi là công nghệ số (trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, chuỗi khối, điện toán đám mây, Internet vạn vật...), chuyển đổi số đang tạo ra không gian phát triển mới - kinh tế số, xã hội số, chính phủ điện tử. Đặc biệt, chuyển đổi số mở ra cơ hội to lớn cho Việt Nam phát triển đột phá, nhanh chóng bắt kịp các nước phát triển cũng chỉ mới bắt đầu quá trình chuyển đổi số.

Đội ngũ nòng cốt của ADT

Trong thực tế, khi xã hội phát triển, các sản phẩm dịch vụ của doanh nghiệp tạo ra sẽ không tiêu thụ một chỗ mà phải quảng cáo, giới thiệu và vận chuyển đến nơi có nhu cầu để đáp ứng nhu cầu của thương mại điện tử. Tương tự, nhu cầu tuyển dụng và đào tạo nhân sự cũng phải thay đổi so với cách làm “truyền thống” tại chỗ như trước đây. Nhiều doanh nghiệp đã chủ động tìm đến các công ty công nghệ để tìm giải pháp hỗ trợ trong lĩnh vực tuyển dụng và đào tạo nhân sự trực tuyến.

Nắm bắt và “đón đầu” xu thế đó, Công ty Cổ phần ADT Quốc tế đã ra đời, hoạt động chủ yếu về lĩnh vực xây dựng và phát triển các sản phẩm công nghệ thông minh trong lĩnh vực kết nối việc làm, cung cấp nền tảng đào tạo trực tuyến. Và ADT cũng bắt đầu trở thành cái tên sáng giá được các nhà đầu tư, chủ doanh nghiệp tìm kiếm để hợp tác.

“Tất nhiên, rất nhiều người cũng tò mò về việc đơn vị nào đứng sau các sản phẩm công nghệ sáng tạo vươn tầm quốc tế. Và câu trả lời mà ADT vô cùng tự hào bởi nó là 100% thiết kế Make in Vietnam. Hành trình của ADT là chuỗi các hoạt động liên tiếp nhau mà mình định hướng đúng giá trị, chúng tôi không nghĩ nó là sáng giá, là đỉnh cao” - Ông Lê Khắc Hiệp, Tổng Giám đốc Công ty ADT Quốc tế chia sẻ.

ÁP DỤNG CÔNG NGHỆ SỐ TẠO GIÁ TRỊ KHÁC BIỆT

ADT Quốc tế quy tụ đội ngũ kỹ thuật được đào tạo bài bản, xuất phát điểm từ những trường đại học công nghệ thông tin có tiếng trong và ngoài nước. Các thành viên trong ADT định hướng rõ được thế mạnh, nhu cầu của các tổ chức, đơn vị và tầm quan trọng của nhân sự trong thời đại công nghệ này. Để từ đó, cập nhật các xu hướng công nghệ mới nhất trên thế giới, phục vụ cho thị trường Việt. Tính đến thời điểm này, hai ứng dụng Edunow và Jobnow được coi là sản phẩm thành công nhất của ADT.

ADT là công ty chuyên về lĩnh vực công nghệ thông tin, khi làm dự án này, trong quá trình nghiên cứu, họ may mắn được thăm quan nhiều đơn vị có những dự án kết nối sản phẩm, khách hàng bằng công nghệ. Và thực sự là việc so sánh với những phần mềm, ứng dụng hay dự án công nghệ thông tin rất khó vì bản chất là mỗi dự án phục vụ một nhu cầu riêng. Đồng thời, với dự án đào tạo nhân sự trực tuyến, lúc ấy chưa có một đơn vị nào triển khai lĩnh vực này.

Với ứng dụng Edunow, hệ thống giúp doanh nghiệp và các cơ sở đào tạo có một hệ thống quản lý, đào tạo các kiến thức, quy trình, học tập của nhân viên trên nền tảng online. Nhà quản lý dễ dàng theo dõi, điều chỉnh và đánh giá quá trình đào tạo một cách hiệu quả và cung cấp các công cụ giảng dạy trực tuyến phù hợp với các khoá học hay chương trình đào tạo ngắn hạn và dài hạn.

Lộ trình hoạt động của hệ thống phân cấp rõ ràng với từng khung năng lực, chức danh. Báo cáo chi tiết kết quả từng học viên, báo cáo về bài kiểm tra, chi tiết số người, tỷ lệ trả lời từng câu hỏi, tỷ lệ trả lời đúng từng câu hỏi, từng đáp án,...

Khi đã “cung” cho nhân sự được chuyên môn, văn hoá nội bộ công ty và tạo tinh thần “sẵn sàng” chiến đấu phục vụ thì ADT đã nghĩ ngay đến “cầu”

cho những người lao động. Từ đó Jobnow song song ra đời, và là nền tảng giúp nhà tuyển dụng trên khắp cả nước tìm được ứng viên phù hợp thông qua hình thức phỏng vấn online trực tiếp bằng chiếc điện thoại thông minh ở mọi lúc, mọi nơi, giúp nhà tuyển dụng tuyển đúng người và ứng viên tìm đúng việc.

Hiện nay ADT đang xây dựng hệ thống đào tạo trực tuyến cho các trường đại học, trường nghề, các trung tâm đào tạo ngoại ngữ, kỹ năng, các bộ, các ngành và các doanh nghiệp mong muốn nâng cao năng lực cho nhân sự. Đồng thời triển khai dự án xây dựng cổng thông tin việc làm cho các đơn vị đó,...

Mỗi dự án khởi nghiệp và ý tưởng khởi nghiệp của sinh viên được đăng trên cổng thông tin việc làm của trường sẽ được kết nối với hàng chục nghìn doanh nghiệp của Jobnow và khả năng thực hiện được dự án rất cao. Bên cạnh đó, những ngày hội việc làm của trường được Jobnow truyền tải thông tin tới hàng chục nghìn doanh nghiệp và nhà trường sẽ có thêm nhiều đối tác tham dự ngày hội việc làm của trường và đây cũng là kênh truyền thông thương hiệu của trường trong các mùa tuyển sinh.

Để hỗ trợ các doanh nghiệp lớn trong các khu công nghiệp, các doanh nghiệp tuyển dụng số lượng nhân viên, công nhân nhiều như: ngân hàng, bảo hiểm, siêu thị... ADT cũng xây dựng website và Mobi App tuyển dụng đồng bộ với Jobnow và hỗ trợ tổ chức ngày hội tuyển dụng online cho doanh nghiệp. Công nghệ này sẽ tiết kiệm được rất nhiều chi phí và thời gian cho việc tuyển dụng cũng như tăng nhận diện thương hiệu của doanh nghiệp rất nhiều. Đó là câu chuyện và những hành trình rất thật mà ADT đã làm và rất nhiều đơn vị trải nghiệm.

Ông Hiệp nhấn mạnh, ý tưởng không phải là tất cả với các startup, mà quan trọng là vận hành được mô hình và tính táo đánh giá xem nó có thực sự thành công hay không, vì đi vào thực tế là rất khó. Nhiều khi khởi nghiệp thành công không phải là do ta

có thông minh, có kinh nghiệm hay không, mà phụ thuộc rất nhiều vào quyết tâm, không bỏ cuộc cho đến khi trả lời được những câu hỏi đời mình. ADT được biết đến ở Việt Nam vì đây là công ty cung cấp nền tảng có giá trị hợp thời đại. ADT càng được biết đến nhiều hơn khi đại dịch COVID-19 xuất hiện khiến doanh nghiệp buộc phải nỗ lực thích ứng với công nghệ số vì khoảng cách doanh nghiệp kết nối với doanh nghiệp, con người giao tiếp với con người đang xa hơn.

“Mỗi sản phẩm mới được chúng tôi làm ra đã hoàn thiện hơn sản phẩm của ngày hôm qua. Những gì công nghệ mang lại không cảm nắm được nhưng nếu biết vận hành đúng lúc đúng cách thì lại đem lại những giá trị không tưởng và không cần đợi đến tương lai, chính lúc này thị trường đào tạo, tuyển dụng nhân sự trực tuyến đang nóng hơn bao giờ hết”, đó là những ý niệm khởi nguồn và cũng là kết thúc trong cuộc trò chuyện dài hơi giữa chúng tôi với ông Lê Khắc Hiệp - người cầm trịch Công ty Cổ phần Quốc tế ADT./.

Kiều Oanh

(Cộng tác viên Trung tâm Ươm tạo doanh nghiệp và Đổi mới sáng tạo - Cao đẳng Công Thương miền Trung)

CHIẾN LƯỢC TRỞ THÀNH QUỐC GIA KHỞI NGHIỆP CỦA TÂY BAN NHA MANG LẠI LỢI ÍCH CHO CÁC CÔNG TY KHỞI NGHIỆP VÀ DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ

Tây Ban Nha đã tự đặt cho mình thách thức trở thành một quốc gia hấp dẫn đối với các công ty mới nổi thông qua Chiến lược quốc gia khởi nghiệp. Mục đích của chiến lược là nhằm khuyến khích và thúc đẩy sự hình thành và phát triển của họ thông qua bốn mốc quan trọng: đầu tư, tài năng, khả năng mở rộng và hỗ trợ lĩnh vực công cho tinh thần khởi nghiệp.

Chiến lược quốc gia khởi nghiệp của Tây Ban Nha (Strategy for Spain as an Entrepreneurial Nation) mới được đưa ra gần đây nhằm thúc đẩy hoạt động kinh doanh ở Tây Ban Nha, nơi đã hơn một năm phải hứng chịu đại dịch. “Chiến lược này ủng hộ sự thay đổi trong các cơ sở sản xuất của quốc gia và nhằm giải quyết thách thức về năng suất, đảm bảo về khả năng chống chịu tốt hơn đối với các tình huống khủng

hoảng và tăng cường phát triển kinh tế”, những mục tiêu trong kế hoạch đã được nêu bật.

Để đạt được điều này, kế hoạch tìm cách biến Tây Ban Nha trở thành một nơi hấp dẫn đối với các doanh nhân và công ty khởi nghiệp từ khắp nơi trên thế giới nhằm thu hút đầu tư quốc tế và biến Tây Ban Nha trở thành một địa điểm mà các công ty mới nổi có thể được thành lập, cấp vốn và mở rộng quy mô

trên toàn cầu. Mục tiêu là đến năm 2030, Tây Ban Nha sẽ là quốc gia của các công ty khởi nghiệp.

Điểm đầu đưa ra những lý do lạc quan, với lựa chọn nhằm cải thiện. Theo dữ liệu năm 2019 từ Báo cáo GEM Tây Ban Nha, trước thời gian Covid 19, 6 trong số 100 người nước này đã thành lập công ty. Mức độ quốc tế hóa của các công ty này trong những ngày đầu còn khiêm tốn - chỉ 7% các công ty khởi nghiệp ở Tây Ban Nha kiếm được hơn 25% doanh thu từ thị trường nước ngoài, thấp hơn đáng kể so với mức trung bình của châu Âu là 18,8%. Ngoài ra, đặc biệt người Tây Ban Nha không có xu hướng trở thành doanh nhân - chỉ 36% dân số Tây Ban Nha tin rằng có những cơ hội kinh doanh tốt hơn. Ở những nơi khác thuộc châu Âu, con số này là 52%.

Theo quan điểm của chiến lược mới này, Ainhua Campo Nieto, Giám đốc Toàn cầu về Đổi mới sáng tạo Mở tại BBVA, nhấn mạnh tầm quan trọng của động lực này: “Chúng ta phải liên kết và hợp tác bởi vì tất cả chúng ta đều sẵn sàng để giành chiến thắng ở đây, đó là hỗ trợ nền kinh tế quốc gia và nó đang được giải quyết từ nhiều góc độ. Đó là lý do tại sao tại BBVA, chúng tôi sẽ ở đó và hỗ trợ”.

50 BIỆN PHÁP TRONG 10 NĂM TỚI

Kế hoạch có hiệu lực đến năm 2030, bao gồm 50 biện pháp được chia thành 5 nhóm chính, tùy thuộc vào lĩnh vực hoặc mục tiêu mà mỗi biện pháp liên quan với nhau. Dưới đây là một số biện pháp có liên quan nhiều nhất đối với hệ sinh thái fintech.

- **Thành lập Văn phòng Doanh nhân Quốc gia (ONE).** Mục đích của cơ quan này là tổ chức và điều phối các dịch vụ hỗ trợ khởi nghiệp với sự cộng tác của tất cả các tổ chức nhà nước và các cơ quan công-tư trong hệ sinh thái. ONE sẽ có nhiều trách nhiệm khác nhau tập trung vào cùng một mục tiêu - là điểm khởi đầu cho tinh thần kinh doanh đổi mới sáng tạo ở Tây Ban Nha. Do đó, công việc của ONE sẽ bao gồm việc trở thành một ngân hàng về nguồn lực,

tạo ra chương trình đào tạo chuyên sâu cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ, tìm kiếm nguồn tài trợ quốc tế cho các dự án quốc gia về đổi mới sáng tạo, thúc đẩy việc đưa các doanh nhân Tây Ban Nha vào các dự án châu Âu, điều phối và quản lý các Điểm Thông tin Khởi nghiệp tại các trường đại học.

- **Luật Thúc đẩy Hệ sinh thái Khởi nghiệp.** Mục đích của luật này là thừa nhận tính đặc thù của các công ty mới nổi như các công ty có tiềm năng tăng trưởng cao, có khả năng tạo ra việc làm, sự giàu có và đổi mới sáng tạo. Do đó, luật này nhằm tạo thuận lợi về mặt hành chính (ví dụ, bằng cách đơn giản hóa cách thức thành lập công ty mới nổi), thu hút và giữ chân các nhân tài chuyên ngành trong các công ty khởi nghiệp thông qua một hệ thống thuế thuận lợi hơn, khuyến khích mối quan hệ chặt chẽ hơn giữa đào tạo nghề, các trường đại học và các công ty mới nổi, đồng thời nhằm đảm bảo tính hiệu quả và chặt chẽ của hệ thống nhà nước trong việc hỗ trợ khởi nghiệp. Theo Ainhua Campo, điểm này rất cần thiết để “các công ty có thể phát triển nhanh hơn và các tập đoàn có thể thúc đẩy đổi mới sáng tạo mở”.

- **Kế hoạch Quốc gia về Khởi nghiệp Xã hội.** Phần này của chương trình tập trung vào việc tìm kiếm tác động xã hội của các mô hình kinh doanh bền vững và khả thi về mặt kinh tế theo thời gian. Vì

lý do này, mong muốn là nhằm thúc đẩy các chính sách khởi nghiệp dựa trên cái được gọi là tam giác bền vững (xã hội, tài chính và môi trường) để có tác động biến đổi giữa xã hội, môi trường và đồng thời tạo ra sự thịnh vượng cho nền kinh tế. Tầm nhìn này phù hợp với tương lai xanh và bền vững mà Liên minh châu Âu đang hướng tới, với các sáng kiến như Thỏa thuận xanh châu Âu và với triển vọng của BBVA. Campo cho biết: “Kế hoạch bắt buộc tất cả các doanh nghiệp phải đặt mục tiêu không chỉ về môi trường mà còn về tính bền vững của xã hội, điều này bao gồm cả tính đa dạng về giới tính và độ tuổi”. Chiến lược này cũng bao gồm việc thực hiện chương trình quốc tế nhằm thu hút tài năng nữ.

- **Thu hút các trụ sở công ty đến Tây Ban Nha.**

Một mặt của kế hoạch là tập trung vào đào tạo nhân tài, mặt khác là thu hút nhân tài từ khắp nơi đến đất nước Tây Ban Nha. Để đạt được điều này, mục tiêu hướng tới nhằm tăng cường chính sách tích cực thu hút các công ty quốc tế về đổi mới sáng tạo đến Tây Ban Nha, tạo ra gói hỗ trợ cho việc mở các văn phòng, các trung tâm phát triển và đổi mới sáng tạo tại địa phương. Đó là về thu hút cũng như tạo việc làm.

- **Đầu tư tài sản gia đình (‘văn phòng gia đình’).** Theo truyền thống, các gia đình ở Tây Ban Nha có tài sản mà họ có thể đầu tư, thường là đầu tư vào bất động sản và các lĩnh vực truyền thống. Một trong những biện pháp của sáng kiến này là thu hút đầu tư theo hướng đổi mới sáng tạo nhằm khuyến khích tinh thần khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Đối với các gia đình có đủ khả năng để đầu tư, đây là cơ hội để đa dạng hóa danh mục đầu tư của họ và có khả năng kiếm được lợi nhuận hấp dẫn.

- **‘Sandbox’: những môi trường thử nghiệm công.** Việc sử dụng sandbox trong các lĩnh vực đổi mới khác nhau, cho phép sử dụng phương pháp thử và sai đáng tin cậy để điều chỉnh chính sách công.

Với việc tạo ra một khung pháp lý tương thích, kế hoạch chiến lược bao gồm việc thử nghiệm các sản phẩm và mô hình kinh doanh mới trong môi trường thực tế trong khoảng thời gian giới hạn và dưới sự giám sát chặt chẽ để kiểm tra xem mỗi mô hình có hoạt động hay không. Theo luật pháp Tây Ban Nha, các lĩnh vực có thể được hưởng lợi từ mô hình Sandbox sẽ là nhà ở, giao thông, năng lượng và thuế, cũng như lĩnh vực tài chính cổ điển, lý do chính để thực hiện khung pháp lý này.

- **Các doanh nghiệp sáng tạo vừa và nhỏ trong lĩnh vực đấu thầu công khai.** Mặc dù đã được ban hành vào năm 2017, nhưng kế hoạch chiến lược này được điều chỉnh để thích nghi với thủ tục thi và đấu thầu công khai nhằm khuyến khích sự tham gia của các doanh nghiệp sáng tạo vừa và nhỏ. Để làm được điều này, sổ tay hướng dẫn giải thích rằng cần phải điều chỉnh các yêu cầu pháp lý (ví dụ: khả năng thanh toán tài chính) và các tiêu chí đánh giá. Bằng cách này, các cơ quan hành chính nhà nước sẽ trở thành một trong những trụ cột tài chính về đổi mới sáng tạo ở Tây Ban Nha.

Sau khi chương trình đã được trình bày ở cấp quốc gia, ý định của nhà điều hành là trong suốt thời gian đến năm 2030, các biện pháp và dự án được trình bày sẽ được tiếp cận một cách có trật tự và hợp tác. Chính phủ, các tập đoàn, doanh nghiệp nhỏ và các công ty khởi nghiệp sẽ làm việc cùng nhau để biến Tây Ban Nha thành một quốc gia của các doanh nhân.

Minh Phụng (Theo bbva.com)

ĐÁNH GIÁ CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ DNNVV VÀ KHỞI NGHIỆP TẠI VIỆT NAM CỦA OECD: ĐẶC ĐIỂM HIỆU SUẤT VÀ KHUNG CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ

Báo cáo tổng quan đánh giá của OECD về chính sách hỗ trợ DNNVV và khởi nghiệp tại Việt Nam được thực hiện dựa trên phương pháp luận tiêu chuẩn, bao gồm bảng câu hỏi được gửi tới các cơ quan chính phủ, phỏng vấn các bên liên quan đến chính sách và doanh nghiệp, tiếp theo đó dự thảo báo cáo được thảo luận tại một cuộc đánh giá đồng cấp do Ban công tác của OECD về DNNVV và khởi nghiệp (WPSMEE) tổ chức.

ĐẶC ĐIỂM VÀ HIỆU SUẤT CỦA DNNVV VÀ KHỞI NGHIỆP TẠI VIỆT NAM

Doanh nghiệp công nghiệp lớn chiếm tỉ trọng sản xuất cao trong nền kinh tế

Ngành công nghiệp là cơ sở cho sự phát triển nhanh chóng của Việt Nam trong hai thập kỷ qua. Năm 2016, ngành công nghiệp sử dụng 55% tổng lượng lao động và đóng góp 62% giá trị gia tăng

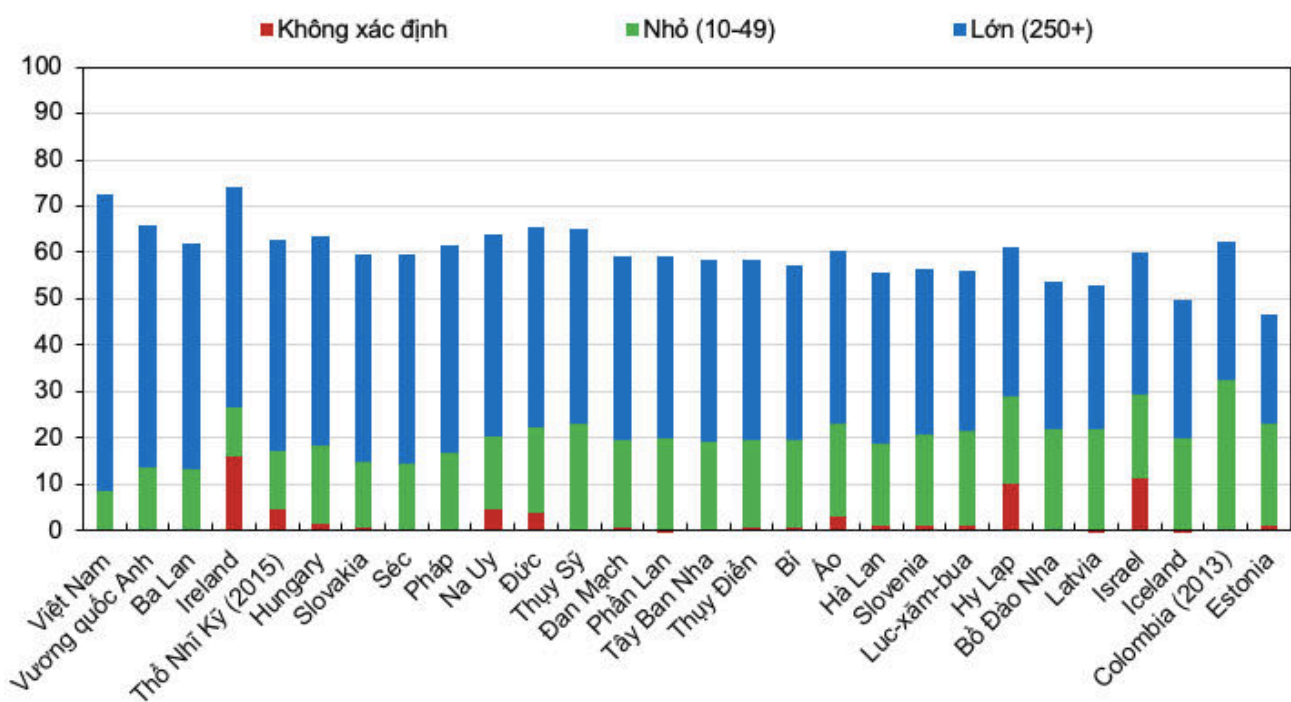
quốc gia, cao hơn nhiều mức trung bình của OECD (lần lượt là 23% và 33%). Trong khi đó, ngành dịch vụ (không bao gồm thương mại bán buôn và bán lẻ) vẫn đóng vai trò hạn chế ở Việt Nam, sử dụng 17% tổng việc làm và đóng góp 13% giá trị gia tăng quốc gia, so với mức tương ứng 43% và 40% trong khu vực OECD.

Từ góc độ quy mô doanh nghiệp, các DNNVV

(sử dụng từ 1-249 lao động) chiếm 96% trong tổng số các công ty, sử dụng 47% lượng lao động và đóng góp 36% giá trị gia tăng quốc gia, đều thấp hơn đáng kể mức trung bình tương ứng của OECD. Top 1% các công ty lớn nhất sử dụng hơn một nửa tổng số lao động tại Việt Nam (51%), trong khi 10% các công ty hàng đầu tạo ra 83% tổng số việc làm. Trong số 100 doanh nghiệp lớn nhất, có tới 91 doanh nghiệp trong ngành công nghiệp. Điều này cho thấy các công ty sản xuất lớn đóng vai trò cốt lõi trong nền kinh tế Việt Nam.

Khu vực phi chính thức lớn cho thấy các số liệu thu được không phản ánh hết mức độ đóng góp của DNNVV vào nền kinh tế

Dữ liệu từ Tổng cục Thống kê Việt Nam chỉ phản ánh khu vực kinh tế chính thức. Tuy nhiên, khu vực kinh tế phi chính thức chiếm tỷ trọng lớn ở Việt Nam và chủ yếu bao gồm các hộ kinh doanh gia đình, người lao động tự doanh và doanh nghiệp siêu nhỏ. Theo ước tính từ cuộc Điều tra lao động và việc làm, lao động trong khu vực phi chính thức chiếm 57,2% tổng số việc làm (phi nông nghiệp). Ngoài ra, theo

Hình 1. Phân bổ giá trị gia tăng theo quy mô doanh nghiệp ở Việt Nam và các nước OECD năm 2016

tính toán của Tổng cục Thống kê, có khoảng nửa triệu doanh nghiệp đã đăng ký so với 5,1 triệu doanh nghiệp chưa đăng ký, là các doanh nghiệp không có Giấy chứng nhận đăng ký doanh nghiệp, mặc dù trong số này có cả các doanh nghiệp không bắt buộc phải có giấy này, chẳng hạn như hộ kinh doanh gia đình.

Năng suất lao động của Việt Nam tiệm cận nhanh chóng mức trung bình của OECD trong 10 năm qua

Kể từ công cuộc Đổi mới năm 1986, với việc khuyến khích nhiều thành phần kinh tế phát triển đồng thời duy trì vai trò quản lý của nhà nước, Việt Nam đã đạt được tăng trưởng năng suất mạnh mẽ

với quá trình tiệm cận được đẩy nhanh đáng kể kể từ năm 2010. Trong giai đoạn 2015 -2017, mức tăng năng suất lao động hàng năm đạt trung bình 7%, cao hơn bất kỳ nền kinh tế lớn mới nổi nào khác. Mức năng suất lao động ở Việt Nam không có sự khác biệt đáng kể theo ngành (ví dụ giữa công nghiệp và dịch vụ) và theo quy mô doanh nghiệp, đặc biệt là giữa các doanh nghiệp quy mô vừa (50-249 lao động) và quy mô lớn (trên 250 lao động), trong khi đó, khoảng cách với các doanh nghiệp nhỏ (10-49 nhân viên) lại rõ rệt hơn.

Tuy nhiên, ước tính năng suất lao động của Việt Nam ở cấp độ ngành kinh tế và quy mô doanh nghiệp cũng bị thiên lệch do quy mô lớn của khu vực phi chính thức. Điều này cho thấy tình hình việc làm, đặc biệt là trong lĩnh vực dịch vụ và ở các doanh nghiệp nhỏ, ít được thống kê.

DNNVV thể hiện tiềm năng đổi mới sáng tạo

Dựa trên dữ liệu từ Khảo sát Doanh nghiệp của Ngân hàng Thế giới, các DNNVV của Việt Nam tương đối sáng tạo về sản phẩm và quy trình, bao gồm cả việc áp dụng tự động hóa. Đồng thời, chi tiêu hạn chế cho NC&PT ở các DNNVV cho thấy rằng hầu hết các đổi mới đều là “đổi mới tiết kiệm” (frugal innovation), chẳng hạn như thực hiện các sửa đổi nhỏ đối với các sản phẩm hiện tại để dễ tiếp cận hơn với khách hàng có thu nhập thấp. Đối với CNTT-TT, việc sử dụng trang web công ty của các DNNVV Việt Nam tương ứng mức trung bình của ASEAN, trong khi việc áp dụng các chương trình phần mềm như Hoạch định nguồn lực doanh nghiệp hay Quản lý quan hệ khách hàng, những phần mềm cần thiết nếu các công ty muốn xuất khẩu hoặc tham gia vào chuỗi cung ứng toàn cầu, vẫn còn rất ít.

DNNVV tích cực xuất khẩu, nhưng hầu hết đều có vốn nước ngoài

Việt Nam là nền kinh tế định hướng xuất khẩu. Các doanh nghiệp tham gia xuất khẩu chiếm 8%

tổng số các công ty đăng ký nhưng sử dụng tới 47% lực lượng lao động quốc gia. Trong ngành công nghiệp, hiện đóng góp 68% giá trị xuất khẩu quốc gia, các công ty xuất khẩu sử dụng 86% tổng lực lượng lao động. Các DNNVV đóng vai trò quan trọng trong xuất khẩu, chiếm 88% số doanh nghiệp xuất khẩu và khoảng một nửa sản lượng xuất khẩu. Tuy nhiên, 70% lượng xuất khẩu của DNNVV tại Việt Nam đến từ các DNNVV vốn nước ngoài, chuyển đến Việt Nam để gần hơn với khách hàng lớn là các công ty đa quốc gia.

Các hãng sản xuất chế tạo quy mô vừa có kỹ năng quản lý tương đối tốt

Dữ liệu từ Điều tra Quản lý Thế giới (World Management Survey) (chỉ thực hiện đối với doanh nghiệp quy mô vừa và lớn trong lĩnh vực sản xuất chế tạo) cho thấy các nhà quản lý của Việt Nam trong các công ty quy mô vừa thuộc lĩnh vực sản xuất chế tạo có trình độ tốt hơn các đồng nghiệp của họ từ các nền kinh tế lớn mới nổi khác (ví dụ như Brazil, Trung Quốc và Ấn Độ). Khoảng cách về kỹ năng quản lý giữa các doanh nghiệp quy mô vừa và lớn ở Việt Nam cũng nhỏ hơn nhiều so với mức trung bình của OECD, điều này được kỳ vọng sẽ tạo thuận lợi cho quan hệ giữa người mua và nhà cung ứng. Số liệu này cũng có thể bị ảnh hưởng bởi sự hiện diện của nhiều công ty cung ứng nước ngoài tại Việt Nam.

Hoạt động khởi nghiệp và sở hữu doanh nghiệp rất phổ biến

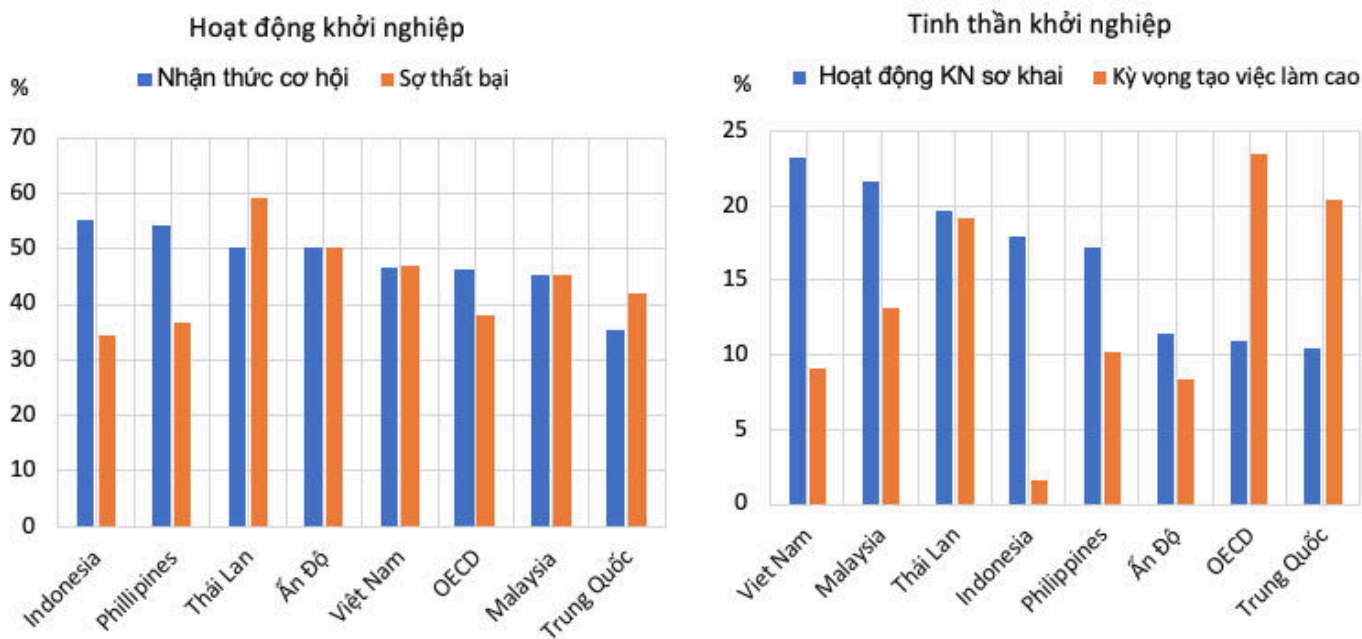
Dựa trên dữ liệu điều tra dân số (của nghiên cứu Chỉ số Khởi nghiệp Toàn cầu - Global Entrepreneurship Monitor) và số liệu thống kê kinh doanh quốc gia, Việt Nam nổi lên như một nền kinh tế với tinh thần khởi nghiệp mạnh mẽ. Đây là kết quả của sự tăng trưởng nhanh chóng, tạo ra cơ hội kinh doanh cho cả doanh nhân trong nước và nhà đầu tư nước ngoài. Việt Nam có tỷ lệ khởi nghiệp cao (số

liệu điều tra dân số), tỷ lệ các công ty được thành lập và ngừng hoạt động cao và tỷ lệ cao các doanh nghiệp và công ty tăng trưởng nhanh. Ngoài ra, tỷ lệ tự doanh theo tiêu chuẩn quốc tế là đặc biệt cao (56% tổng số việc làm), mặc dù con số này cũng cho thấy sự thiếu hụt các cơ hội việc làm khác và khả năng hạn chế của các DNNVV hiện có trong việc mở rộng quy mô.

KHUNG CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ DNNVV VÀ KHỞI NGHIỆP

Chính sách hỗ trợ DNNVV ở Việt Nam

DNNVV gần đây mới trở thành mục tiêu chính sách của Việt Nam, đặc biệt thông qua Nghị định số 90/2001/NĐ-CP do Chính phủ ban hành ngày 23/11/2001 về “Trợ giúp phát triển DNNVV” lần đầu tiên đặt ra định nghĩa pháp lý về DNNVV và cơ sở

Hình 2. Hoạt động khởi nghiệp và tinh thần khởi nghiệp tại Việt Nam và các nước, 2017

pháp lý cho Cục phát triển DNNVV và Hội đồng khuyến khích phát triển DNNVV. Sau đó, từ năm 2009-2010, Chính phủ thành lập Quỹ Phát triển DNNVV [1] và Quỹ Bảo lãnh tín dụng [2], cũng như một số chương trình khác giải quyết vấn đề đơn giản hóa thủ tục hành chính (như Quyết định số 30/QĐ-TTg ngày 10/2/2007 phê duyệt đề án Đơn giản hóa thủ tục hành chính trên các lĩnh vực quản lý nhà nước giai đoạn 2007- 2010 - Đề án 30) và tiếp cận đất đai và cơ sở kinh doanh [3]. Năm 2012, với sự hỗ trợ của Ngân hàng Phát triển Châu Á (ADB),

Chính phủ ban hành kế hoạch 5 năm đầu tiên về DNNVV (Kế hoạch Phát triển DNNVV giai đoạn 2011-2015 [4], trong đó đặt ra khuôn khổ pháp lý cho Quỹ Hỗ trợ DNNVV).

Là một phần của chính sách DNNVV, Chính phủ cũng đặt ra các mục tiêu về số lượng doanh nghiệp đăng ký. Nghị quyết số 35/NQ-CP do Chính phủ ban hành ngày 16/5/2016 đặt mục tiêu đến năm 2020, cả nước có ít nhất 1 triệu doanh nghiệp đăng ký trong khi Kế hoạch phát triển bền vững doanh nghiệp khu vực tư nhân do Thủ tướng Chính phủ ban hành năm

2019 đặt mục tiêu xa hơn là có ít nhất có 1,5 triệu doanh nghiệp đăng ký vào năm 2025 và 2 triệu doanh nghiệp vào năm 2030 [5].

Luật hỗ trợ DNNVV thể hiện cam kết của chính phủ đối với DNNVV

Hiện nay, hoạt động của các DNNVV tại Việt Nam được hướng dẫn bởi Luật Doanh nghiệp [6] và Luật hỗ trợ DNNVV [7]. Luật Doanh nghiệp giải quyết những vấn đề liên quan đến đăng ký và thành lập, quản trị và hoạt động của các doanh nghiệp kinh doanh bất kể quy mô nào. Luật hỗ trợ DNNVV thể hiện sự quan tâm của Chính phủ đối với khu vực DNNVV trong nước và giải quyết các lĩnh vực chính sách và chương trình sau cho các DNNVV đáp ứng các tiêu chí xác định DNNVV theo quy định của Luật:

- Tiếp cận tín dụng (ví dụ trợ cấp tín dụng tại Quỹ bảo lãnh tín dụng);

- Các chế độ pháp lý và thuế ưu đãi (ví dụ DNNVV được áp dụng có thời hạn mức thuế suất thuế thu nhập doanh nghiệp thấp hơn mức thuế suất thông thường và đơn giản hóa thủ tục hành chính thuế và chế độ kế toán đối với doanh nghiệp siêu nhỏ);

- Hỗ trợ mặt bằng sản xuất (ví dụ hỗ trợ giá thuê mặt bằng cho DNNVV trong khu công nghiệp, khu công nghệ cao, cụm công nghiệp);

- Hỗ trợ tiếp thu công nghệ và phát triển công nghệ (ví dụ như bảo hộ và phát triển tài sản trí tuệ; hỗ trợ nghiên cứu, đào tạo và chuyển giao công nghệ; ưu đãi thuế đối với quan hệ đối tác công - tư để thành lập cơ sở ươm tạo, không gian làm việc chung và cơ sở kỹ thuật);

- Tiếp cận thị trường (ví dụ như trợ cấp tiền thuê nhà và giảm thuế doanh nghiệp cho các công ty trong lĩnh vực công nghiệp hỗ trợ);

- Tiếp cận thông tin, tư vấn và các vấn đề pháp lý (ví dụ: công bố thông tin về chính sách liên quan trên cổng thông tin quốc gia hỗ trợ DNNVV quốc gia và

các trang web của các đơn vị cấp Bộ);

- Hỗ trợ phát triển nguồn nhân lực (ví dụ như được miễn, giảm chi phí tham gia các khóa đào tạo sử dụng ngân sách nhà nước).

Hầu hết các điều khoản trong Luật Hỗ trợ DNNVV đều áp dụng cho tất cả các DNNVV, chẳng hạn như quyền tiếp cận quỹ bảo lãnh tín dụng và các dịch vụ tư vấn và đào tạo được trợ cấp. Tuy nhiên, ngoài những lợi ích chung, các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, DNNVV tham gia vào cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị và doanh nghiệp hộ gia đình còn được hưởng thêm các lợi ích khác. Cụ thể, DNNVV chuyển đổi từ hộ kinh doanh được miễn, giảm thuế thu nhập doanh nghiệp có thời hạn theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập doanh nghiệp, trong khi các DNNVV tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu (GVC) và cụm liên kết ngành được hưởng lợi, cùng với Nghị định Phát triển Công nghiệp hỗ trợ [8], từ việc tăng cường khả năng tiếp cận tín dụng, đất đai và mặt bằng (thông qua trợ cấp tiền thuê nhà),...

Sự ra đời của Luật Hỗ trợ DNNVV là một bước phát triển tích cực đối với Việt Nam không chỉ vì các chương trình cụ thể mà Luật đưa ra, mà còn vì Luật nhấn mạnh đến việc coi các DNNVV trong nước như một nguồn tăng trưởng trong tương lai. Mặt khác, Luật Hỗ trợ DNNVV không đề cập đến một số lĩnh vực chính sách liên quan đến phát triển tinh thần kinh doanh (ví dụ như giáo dục khởi nghiệp và khởi nghiệp cho thanh niên) [9] và có những luật quan trọng khác ảnh hưởng đến các DNNVV (ví dụ: Luật Đầu tư, Luật Doanh nghiệp, Luật Khoa học và Công nghệ và Luật Thuế) không đề cập đến việc đánh giá tác động của pháp luật (RIA) để đánh giá tác động của những Luật này đối với các DNNVV [10]. Các luật và chương trình chính của Việt Nam, ngoài Luật Hỗ trợ DNNVV, có tác động trực tiếp đến DNNVV và khởi nghiệp được trình bày tóm tắt trong Bảng 1.

**Bảng 1. Các chính sách và chương trình quốc gia chính ảnh hưởng đến các DNNVV
(ngoài Luật Hỗ trợ DNNVV)**

Chính sách	Mục tiêu chính sách
Công nghệ và đổi mới	
Quyết định số 677/QĐ-TTg ngày 10 tháng 5 năm 2020 do Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình đổi mới công nghệ quốc gia đến năm 2020 - Bộ Khoa học và Công nghệ [11]	Hỗ trợ các DNVVN đổi mới, bao gồm: xây dựng CSDL công nghệ mới, công nghệ tiên tiến và lực lượng chuyên gia công nghệ để tạo điều kiện thuận lợi cho các DNNVV; hỗ trợ doanh nghiệp ứng dụng công nghệ thông tin, xây dựng hệ thống thông tin quản lý nguồn lực doanh nghiệp và quảng cáo sản phẩm. Mục tiêu: đến năm 2030 tăng số lượng doanh nghiệp đổi mới công nghệ bình quân 15%/năm, trong đó 5% ứng dụng công nghệ cao.
Quyết định số 844/QĐ-TTg ngày 18 tháng 5 năm 2016 của Thủ tướng Chính phủ về việc Phê duyệt “Đề án Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025” - do Bộ Khoa học và Công nghệ thực hiện	Tạo điều kiện thuận lợi cho sự phát triển của các doanh nghiệp trẻ (thành lập dưới 5 năm) có tiềm năng tăng trưởng nhanh dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ và các mô hình kinh doanh mới. Đề án cung cấp các hoạt động hỗ trợ như giáo dục, ươm tạo và kết nối; thiết lập cổng thông tin hệ sinh thái khởi nghiệp quốc gia; cấp vốn cho các tổ chức cung cấp dịch vụ, cơ sở vật chất, hạ tầng kỹ thuật, dịch vụ viễn thông và đầu tư cho khởi nghiệp. Mục tiêu: hỗ trợ 2.000 dự án KNĐMST và hỗ trợ phát triển 600 dự án KNĐMST vào năm 2025, 100 doanh nghiệp tham gia Đề án gọi được vốn đầu tư từ các nhà đầu tư mạo hiểm, thực hiện mua bán và sáp nhập, với tổng giá trị ước tính khoảng 2.000 tỷ đồng.
Các ngành công nghiệp hỗ trợ	
Quyết định số 68/QĐ-TTg ngày 18/01/2017 phê duyệt Chương trình phát triển ngành công nghiệp hỗ trợ giai đoạn 2016-2025 - Bộ Công Thương	Thúc đẩy và hỗ trợ các doanh nghiệp công nghiệp trở thành nhà cung cấp cho khách hàng trong và ngoài nước (trên 3 lĩnh vực: linh kiện phụ tùng; dệt may-da giày; và công nghiệp công nghệ cao) và thu hút đầu tư nước ngoài vào lĩnh vực công nghiệp hỗ trợ. Mục tiêu: 1.000 doanh nghiệp Việt Nam tham gia Chương trình; trong số đó 130 doanh nghiệp trở thành nhà cung ứng trực tiếp cho các doanh nghiệp sản xuất, lắp ráp sản phẩm hoàn chỉnh; 2000 doanh nghiệp công nghiệp được hỗ trợ được tư vấn, đào tạo để đáp ứng yêu cầu của các chuỗi sản xuất toàn cầu, trong đó có 500 doanh nghiệp áp dụng thành công các tiêu chuẩn này; 1.000 doanh nghiệp được hỗ trợ NC&PT, ứng dụng chuyển giao công nghệ, sản xuất thử nghiệm linh kiện, phụ tùng và vật liệu, trong đó 500 doanh nghiệp ứng dụng thành công công nghệ và quy trình mới. Tổng ngân sách Nhà nước giao 1.736 nghìn tỷ đồng.
Phát triển nguồn nhân lực cho các DNNVV	
Thông tư số 05/2019TT-BKHĐT ngày 29/3/2019 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư và Thông tư số 49/2019/TT-BTC ngày 8/8/2019 của Bộ Tài chính về quản lý và sử dụng ngân sách nhà nước hỗ trợ phát triển nguồn nhân lực của các DNNVV.	Hướng dẫn chi tiết về việc lập kế hoạch, tổ chức, quản lý và cấp vốn hỗ trợ đào tạo và các hoạt động cho DNVVN (các khóa đào tạo về khởi sự kinh doanh, quản lý kinh doanh và quản trị kinh doanh chuyên ngành).

Tài trợ và đầu tư vào các DNNVV	
Nghị định số 38/2018/NĐ-CP ngày 11/3/2018 về đầu tư cho doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo	Tiếp theo Điều 18 của Luật Hỗ trợ DNNVV (đầu tư cho các DNNVV khởi nghiệp sáng tạo), nghị định này hướng dẫn về đầu tư vào các công ty khởi nghiệp quy mô nhỏ và vừa (ưu đãi cho các nhà đầu tư tư nhân); việc thành lập, quản lý và vận hành quỹ đầu tư khởi nghiệp sáng tạo; việc sử dụng quỹ phát triển KH&CN; và ngân sách của địa phương để đầu tư cho các công ty khởi nghiệp.
Khởi nghiệp trong hệ thống giáo dục	
Quyết định số 1665/QĐ-TTg ngày 30 tháng 10 năm 2017 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025 - Bộ Giáo dục và Đào tạo và Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội thực hiện.	Tất cả các cơ sở giáo dục đại học tổ chức các khóa đào tạo, học tập về khởi nghiệp và đổi mới trong chương trình giảng dạy, dưới dạng các khóa học hoặc chương trình tự chọn hoặc bắt buộc. Các hoạt động bao gồm thúc đẩy tinh thần kinh doanh thông qua các phương tiện truyền thông, hội nghị, sự kiện lễ hội, diễn đàn, trang web, v.v.; đào tạo giảng viên, huấn luyện viên, cố vấn trong học tập khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo; phát triển và xuất bản các tài liệu học tập liên quan. Tiếp theo là: 1) Kế hoạch “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp giai đoạn 2017-2020, tầm nhìn đến năm 2025” (Quyết định số 1230/QĐ-BGDĐT ngày 30/3//2018) của Bộ Giáo dục và Đào tạo nhằm thúc đẩy khởi nghiệp và trang bị kiến thức cho học sinh trong các cơ sở giáo dục và đào tạo kiến thức, kỹ năng về khởi nghiệp; và 2) Kế hoạch chiến lược của Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội để tích hợp giáo dục khởi nghiệp tại các trường cao đẳng và trường dạy nghề [12].
Thanh niên khởi nghiệp	
Chương trình Thanh niên Khởi nghiệp giai đoạn 2016 - 2021 - do Trung tâm Hỗ trợ Thanh niên Khởi nghiệp (SYS) của Liên đoàn Thanh niên Việt Nam (SYS) thực hiện	Thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp của thanh niên thông qua tư vấn và hỗ trợ, cơ hội học hỏi kinh nghiệm và nhận được sự hỗ trợ từ các doanh nhân, đồng thời hợp tác với các tổ chức khác trong việc thực hiện các ý tưởng liên quan đến doanh nghiệp khởi nghiệp.
Thương mại điện tử	
Quyết định 689/QĐ-TTg ngày 11/5/2014 do Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình phát triển thương mại điện tử quốc gia giai đoạn 2014-2020 và Quyết định số 1536/QĐ-TTg ngày 8/8/2016 phê duyệt kế hoạch tổng thể phát triển thương mại điện tử giai đoạn 2016-2020 - Bộ Công Thương.	Khuyến khích các doanh nghiệp khởi nghiệp lĩnh vực thương mại điện tử, tích hợp thương mại điện tử của các doanh nghiệp hiện tại, triển khai các ứng dụng thương mại điện tử và giải pháp bán hàng cho các DNNVV và phát triển thương mại điện tử xuyên biên giới đáng tin cậy. Mục tiêu chính sách: giao dịch thương mại điện tử loại hình doanh nghiệp với doanh nghiệp (B2B) chiếm 30% kim ngạch xuất nhập khẩu vào năm 2020, 50% doanh nghiệp có trang thông tin điện tử, cập nhật thường xuyên thông tin giới thiệu và bán sản phẩm của doanh nghiệp.

Năng suất và chất lượng	
<p>Quyết định Số 712/QĐ-TTg ngày 21/5/2010 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình quốc gia “Nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm, hàng hóa của doanh nghiệp Việt Nam đến năm 2020” do Thủ tướng Chính phủ ban hành - Bộ Khoa học và Công nghệ</p>	<p>Mục tiêu xây dựng và áp dụng hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật, hệ thống quản lý, mô hình và công cụ nhằm nâng cao năng suất và chất lượng của các doanh nghiệp Việt Nam. Trọng tâm là tiêu chuẩn quốc gia: xây dựng 6.000 tiêu chuẩn quốc gia mới, 60% trong số đó phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế. Mục tiêu: 100.000 doanh nghiệp được hướng dẫn ứng dụng các giải pháp khoa học công nghệ tiên tiến và áp dụng các hệ thống quản lý, mô hình, công cụ cải tiến để nâng cao năng suất và chất lượng (ví dụ: quản lý tinh gọn, 5S, Bảo trì toàn diện, các tiêu chuẩn ISO). Quyết định này không đề cập đến các DNNVV.</p>

Nguyễn Lê Hằng (theo OECD)

Ghi chú:

1. Nghị định số 56/2009/NĐ-CP ngày 30/6/2009 về trợ giúp phát triển DNNVV
2. Nghị quyết số 22/NQ-CP ngày 5/5/2010 về việc triển khai thực hiện Nghị định số 56/2009/NĐ-CP ngày 30/6/2009 của Chính phủ về trợ giúp phát triển DNNVV
3. Đáng chú ý là Nghị định số 56/2009/NĐ-CP do Chính phủ ban hành ngày 30/6/2009 về trợ giúp phát triển DNNVV và Nghị quyết số 22/NQ-CP do Chính phủ ban hành ngày 5/5/2010 Về việc triển khai thực hiện Nghị định số 56/2009/NĐ-CP ngày 30 tháng 6 năm 2009 của Chính phủ về trợ giúp phát triển DNNVV
4. Quyết định số 1231/QĐ-TTg ngày 7/9/2012 phê duyệt kế hoạch phát triển DNNVV giai đoạn 2011-2015
5. Quyết định số 1362/QĐ-TTg ngày 11/10/2019 phê duyệt kế hoạch phát triển bền vững doanh nghiệp khu vực tư nhân đến năm 2025, tầm nhìn 2030
6. Luật Doanh nghiệp 1999 số 13/1999/QH10 ngày 12/6/1999, Luật Doanh nghiệp 2014 số 68/2014/QH13 ngày 26/11/2014 và Luật Doanh nghiệp số 2020 59/2020/QH14 ngày 17/6/2020
7. Luật Hỗ trợ DNNVV 2017 số 04/2017/QH14 ngày 12/6/2017, Luật Hỗ trợ DNNVV 2020 số 20/VBHN-VPQH ngày 15/7/2020
8. Nghị định số 111/2015?NĐ-CP ngày 3/11/2015 của Chính Phủ
9. Vấn đề này được đề cập trong Đề án Hỗ trợ sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025 theo Quyết định số 1665/QĐ-TTG ngày 30/10/ 2017 của Thủ tướng Chính phủ và Chương trình thanh niên khởi nghiệp quốc gia giai đoạn 2016-2021, được khởi động trong Tháng 10 năm 2016.
10. Tuy nhiên, Luật Hỗ trợ DNVVN đã yêu cầu sửa đổi Luật Đầu tư 2014: 1) đưa vào danh sách “các ngành và nghề ưu đãi đầu tư”, các DNVVN trong chuỗi phân phối, các cơ sở kỹ thuật, cơ sở ươm tạo và không gian làm việc chung đối với DNNVV, doanh nghiệp khởi nghiệp (khoản 1 Điều 16 Luật Đầu tư) và 2) áp dụng quy định chi tiết về các hình thức hỗ trợ đầu tư đối với doanh nghiệp công nghệ cao, doanh nghiệp KH&CN, tổ chức KH&CN, doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn và doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực giáo dục (khoản 1 Điều 19 Luật Đầu tư).
11. Việt Nam mới ban hành Quyết định số 118/QĐ-TTg ngày 25/1/2021 do Thủ tướng Chính phủ ban hành Chương trình đổi mới công nghệ quốc gia đến năm 2030 với mục tiêu đến năm 2025, Số lượng doanh nghiệp thực hiện đổi mới công nghệ tăng trung bình 15%/năm và đến năm 2030, Số lượng doanh nghiệp thực hiện đổi mới công nghệ tăng trung bình 20%/năm
12. Quyết định số 959/QĐ-LĐTĐ ngày 5/7/2019 về việc phê duyệt kế hoạch triển khai đề án “Hỗ trợ học sinh sinh viên đến năm 2025